

3. Οι θεές του Ολύμπου

Στον Όλυμπο κατοικούσαν και οι θεές στου Δία το παλάτι. Πρώτη ήταν η **Ήρα**, η γυναίκα του Δία, βασίλισσα του κόσμου. Προστάτευε το γάμο και την οικογένεια κι ήταν πολύ ζηλιάρα.

Η **Αφροδίτη** ήταν θεά της ομορφιάς. Γεννήθηκε απ' τον αφρό της θάλασσας. Ήταν μητέρα τού φτερωτού θεού Έρωτα, που με τα βέλη του σημάδευε τις καρδιές των ανθρώπων.

Η **Αθηνά**, η κόρη του Δία, ήταν θεά της σοφίας και των τεχνών. Πριν ακόμη γεννηθεί η Αθηνά, ο Δίας κατάπιε τη μητέρα της, τη σοφή Μήτιδα, γιατί έμαθε πως αυτή, μετά την Αθηνά, θα γεννούσε έναν θεό που θα του έπαιρνε το θρόνο. Όταν λοιπόν ήρθε η ώρα να γεννηθεί η Αθηνά, ο Δίας διέταξε τον Ήφαιστο να του ανοίξει μ' ένα τσεκούρι το κεφάλι. Αμέσως βγήκε απ' το κεφάλι του πάνοπλη η Αθηνά.

Η **Δήμητρα** ήταν η θεά της γεωργίας. Αυτή έμαθε τους ανθρώπους να καλλιεργούν τη γη και να σπέρνουν το σπάρδι. Προστάτευε τα δέντρα κι όλα τα φυτά κι άλλαζε τις εποχές του χρόνου. Κόρη της ήταν η Περσεφόνη.

Η **Άρτεμη** ήταν θεά του κυνηγιού κι αδερφή του Απόλλωνα. Όλη τη μέρα τριγύριζε στα δάση με το τόξο και τα βέλη της. Προστάτευε τα δάση κι όλα τα άγρια ζώα.

Η **Εστία** ήταν η θεά του σπιτιού. Προστάτευε τα νοικοκυριά, γι' αυτό σ' όλα τα σπίτια υπήρχε ένας μικρός βωμός δικός της, η εστία.

Υπήρχαν και πολλές άλλες μικρότερες θεές στη γη, όπως οι Μούσες και οι Χάριτες, οι Νύμφες και οι Μοίρες, και στη θάλασσα οι Νηρηίδες, οι κόρες του Νηρέα και πολλές άλλες.

Οι Έλληνες λάτρευαν τους θεούς και τις θεές τους σε λαμπρούς **ναούς**, τους έφτιαχναν αγάλματα και τους πρόσφεραν **δώρα** και **θυσιές**.

1. Η γέννηση της Αθηνάς από το κεφάλι του Δία.
Από αρχαίο ελληνικό αγγείο.

2. Τα σύμβολα των θεών

Δίας	⇒	κεραυνός, αετός, σκήπτρο
Ποσειδώνας	⇒	τρίαινα, άλογο, δελφίνια
Ήρα	⇒	σκήπτρο, ρόδι, παγώνι
Δήμητρα	⇒	στάχυα, δάδες
Αθηνά	⇒	κουκουβάγια, περικεφαλαία,ελιά
Ήφαιστος	⇒	σφυρί, λαβίδα
Άρης	⇒	όπλα
Αφροδίτη	⇒	φτερωτοί έρωτες, περιστέρι
Απόλλωνας	⇒	κιθάρα, δάφνινο στεφάνι
Άρτεμη	⇒	τόξο, θήκη με βέλη, ελάφι
Ερμής	⇒	κηρύκειο, φτερωτά σανδάλια
Διόνυσος	⇒	αμπέλι, κισσός

3. Η Δήμητρα, ο Τριπτόλεμος και η Περσεφόνη.

4. Η Ήρα

5. Η Άρτεμη

6. Η Εστία

7. Η γέννηση της Αφροδίτης. Δύο γυναικείες μορφές βοηθούν την Αφροδίτη να βγει από τη θάλασσα.

8. Η γέννηση της Αφροδίτης, όπως τη φαντάστηκε ένας ζωγράφος της νεότερης εποχής.

«Την είπαν Αφροδίτη άνθρωποι και θεοί, γιατί την έθρεψε ο αφρός».

ΗΣίοδος, *Θεογονία* 198-199

9. Δήμητρα και Περσεφόνη

Ο Θεός του Άδη, ο Πλούτωνας, αγάπησε κάποτε την κόρη της θεάς Δήμητρας, την Περσεφόνη. Μια μέρα που η Περσεφόνη έπαιζε σ' ένα καταπράσινο λιβάδι, είδε έναν ανθισμένο νάρκισσο. Πήγε να τον μυρίσει κι αμέσως άνοιξε η γη, βγήκε από μέσα ο Πλούτωνας, με το κατάρμαυρο άρμα του, την άρπαξε κι έφυγε για τον Άδη. Τις σπαραχτικές κραυγές της Περσεφόνης τις άκουσε η μητέρα της κι έτρεξε να τη βρει. Μα η Περσεφόνη ήταν άφαντη. Εννιά μερόνυχτα την έψαχνε κλαίγοντας η Δήμητρα, ώσπου ο ήλιος τη λυπήθηκε και της φανέρωσε αυτό που είχε γίνει.

Η Δήμητρα ζήτησε από το Δία να φέρει πίσω την Περσεφόνη μα εκείνος δε δέχτηκε. Θυμωμένη τότε η Δήμητρα, έφυγε από τον Όλυμπο κι άρχισε να τριγυρνάει κλαίγοντας στη γη. Απ' όπου διάβαινε μαραίνονταν τα δέντρα, ξεραίνονταν όλα τα φυτά, τα σπαρτά και τα λουλούδια. Τα ζώα κι οι άνθρωποι πέθαιναν απ' την πείνα.

Είδε τη συμφορά αυτή ο Δίας κι έστειλε τον Ερμή να φέρει πίσω την Περσεφόνη από τον Άδη. Ο Πλούτωνας όμως, πριν φύγει η Περσεφόνη, της έδωσε να φάει λίγα σπυριά από ένα ρόδι μαγεμένο, για να μην τον ξεχάσει. Έφερε ο Ερμής την Περσεφόνη στη μητέρα της κι αμέσως άνθισαν όλα τα λουλούδια, πρασίνισαν τα δέντρα κι όλα τα φυτά.

Από τότε, οκτώ μήνες το χρόνο έμενε η Περσεφόνη με τη Δήμητρα, και τότε ερχόταν η άνοιξη και το καλοκαίρι. Τα δέντρα κι όλα τα φυτά της γης έδιναν φρούτα και καρπούς, άνθιζαν τα λουλούδια, η γη πρασίνιζε, κελαηδούσαν τα πουλιά. Στο τέλος όμως του φθινοπώρου η Περσεφόνη γύριζε στον Πλούτωνα και τότε ερχόταν ο χειμώνας. Τα δέντρα και τα φυτά μαραίνονταν, η γη κοιμόταν κι όλα περίμεναν την άνοιξη που θα ξαναγύριζε η Περσεφόνη από τον Άδη.

Ομηρικός ύμνος στη Δήμητρα (διασκευή)

11. Η Αθηνά. Αρχαίο ελληνικό ανάγλυφο.

10. Αθηνά και Ποσειδώνας

Κάποτε ο Ποσειδώνας και η Αθηνά μάλωναν για το ποιος θα γίνει προστάτης της πόλης του Κέκροπα, της σημερινής Αθήνας. Όλοι οι θεοί του Ολύμπου είχαν μαζευτεί πάνω στην Ακρόπολη, κι ο Κέκροπας, ο πρώτος βασιλιάς, ζήτησε από τους δυο θεούς να χαρίσουν δώρα στην πόλη κι όποιος έδινε το καλύτερο να ήταν ο νικητής. Χτύπησε τότε την τρίαινά του ο Ποσειδώνας στο βράχο της Ακρόπολης κι αμέσως πετάχτηκε αλμυρό νερό κι ένα πολεμικό άλογο. Χτύπησε το κοντάρι της και η Αθηνά κι αμέσως πετάχτηκε απ' το βράχο μια ελιά που αμέσως ψήλωσε και γέμισε καρπούς. Το δώρο της Αθηνάς άρεσε σ' όλους περισσότερο. Έτσι έγινε η Αθηνά προστάτιδα της πόλης, που πήρε και το όνομά της. Ονομάστηκε Αθήνα.

Απολλόδωρος, Βιβλιοθήκη Γ 14,1(διασκευή)

12. Η Αράχνη

Ζούσε στ' αρχαία χρόνια μια αρχοντοπούλα όμορφη που την έλεγαν Αράχνη. Ήξερε πολύ καλά την τέχνη του αργαλειού κι ύφαινε υπέροχα υφαντά. Καυχιόταν πως ήξερε να υφαίνει καλύτερα κι από την Αθηνά. Κάποτε μάλιστα τόλμησε και ζήτησε από τη θεά να παραβγούν στον αργαλειό. Η Αθηνά δέχτηκε κι άρχισαν να υφαίνουν. Ύφαινε η Αθηνά και πάνω στο υφαντό της έφτιαχνε την πάλη της με τον Ποσειδώνα πάνω στην Ακρόπολη της Αθήνας. Ύφαινε κι η Αράχνη κι έφτιαχνε τα καμώματα του Δία κι όλων των θεών του Ολύμπου. Θυμωμένη τότε η Αθηνά, που μια θνητή τόλμησε να συγκριθεί μαζί της, μεταμόρφωσε την κόρη σε έντομο και την καταράστηκε όλες τις μέρες της ζωής της κρεμασμένη να υφαίνει τον ιστό της.

Οβίδιος, Μεταμορφώσεις 6, 5-145(διασκευή)

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Διαβάσω το κείμενο 9 και απαντώ. Με ποιο μύθο οι αρχαίοι εξηγούσαν την αλλαγή των εποχών;
2. Παρατηρώ την εικόνα 1 και περιγράφω με δικά μου λόγια τη γέννηση της Αθηνάς.
Γιατί νομίζεις ότι ήταν η θεά της σοφίας;
3. Πώς λάτρευαν οι αρχαίοι τους θεούς τους; Στην περιοχή που ζεις υπάρχουν αρχαίοι ναοί; Οργάνωσε με την τάξη σου μία επίσκεψη.